

Notat om: Referat fra mødet 31. oktober 2019 mellem Teknik- og Miljøudvalget og Agenda 21-gruppen		Miljø og Affald
Sagsbehandler: Sule Sahin	Dato:	5. december 2019
Til: Agenda 21-gruppen/TMU	J. nr.:	00.17.00-A08-I-13

Fra Teknik- og Miljøudvalget deltog: Michel Berg og Mogens Brauer.

Fra Teknisk Forvaltning deltog: Teknisk direktør Poul Jepsen, miljøchef Johanne Bruun og miljømedarbejder/referent Sule Sahin.

Fra Agenda 21 - gruppen deltog: Formand Jann Larsen, Ellen Jensen, Grethe Andersson, Vagn Kjærgaard, Peter Hansen, Jørgen Munch, Vagn Mattsson, Ib Askholm og Henning Liljendahl.

I. Velkomst og aktuelle sager i Teknik- og Miljøudvalget v/udvalgsformanden.

Michel B. bød velkommen og gennemgik følgende vedtagne politiske sager:

- **Omlægning af busserne:** Det har været forsøgt at vedtage bedste løsning med hensyn til budget. Linje 9A omlægges i Rødovre Kommune til at køre ad Korsdalsvej, Rødovre Parkvej og Rødovrevej, hvorved byudviklingsområdet "Irmabyen" bliver A-busbetjent. Linje 200S sikrer god busforbindelse i Rødovre Kommune og forbinder Rødovre Station med Rødovre Centrum.
- **Vandforsyningsplan 2019-2028:** Vand forsyningsplanen er vedtaget af kommunalbestyrelsen 27. august 2019. Planen indeholder beskrivelser af bl.a. lovmæssige rammer, status og forudsætninger, målsætninger og retningslinjer.
- **Fjernvarmeudbygning på erhvervsområdet Islevdalvej:** Der ligger rigtig mange virksomheder på Islevdalvej, som er tilsluttet til fjernvarme. Der er flere tilslutninger end forventet, hvilket betyder, at der er flere, der skal betale for ledningerne.
- **Evalueringsprojekt af forsøgsindsamlinger inden for affald:** Rødovre Kommune har i 2017 etableret et forsøg med indsamling af tøj og sko via storskrald fra enfamilieboliger og via containere ved etageboliger med det formål at opsamle erfaringer forinden beslutning, om en sådan ordning skal indføres i hele kommunen, og i givet fald i hvilken form. Tekstilaffald stilles ud til fortove i klare sække sammen med storskrald til afhentning. Der kan afleveres både genbrugeligt tøj og sko, og det slidte og hullede, som kan genanvendes.
Et andet forsøgsprojekt er indsamling af småt pap siden 2016 fra 500 villaer og rækkehuse samt fra ca. 1.500 etagelejligheder. Småt pap omfatter her mælke- og juicekartoner samt pizzabakker, hvor den nuværende ordning for pap alene omfatter pap og karton.
Et tredje forsøgsprojekt er indsamling af farligt affald i en rød miljøboks fra 900 villaer og rækkehuse.
Poul J. oplyste, at disse ordninger var forsøgsprojekter, men nu har kommunalbestyrelsen besluttet at gøre ordningerne permanente. Dette vil ske efter vedtagelse af nyt affaldsregulativ og hjemtagning af affaldsindsamling, og det vil blive iværksat efter en samlet plan. Det forventes, at regulativet træder i kraft i juni 2020. Agenda 21-gruppen opfordrede Teknisk Forvaltning til at reklamere mere for ordningerne, så flere kan være med til genanvendelse af disse fraktioner.
- **Budgetforhandlinger:** I forbindelse med vedtagelse af Budget 2020 er der vedtaget en række budgetresolutioner på forskellige områder. Det er emner, hvor man sætter nye tanker i gang og undersøger, inden der eventuelt afsættes penge til dem. Der er politisk fokus på grøn omstilling og de 17 FN's verdensmål, hvoraf nogle (otte mål) pt. indarbejdes i den kommende kommuneplanstrategi i sammenhæng med bæredygtighedsblomstens fem bæredygtighedsaspekter. Andre eksempler, der skal sættes fokus på jf. budgetresolutionerne, er bl.a. solceller på nye

byggerier, emissionsfri busser i kommunen, bl.a. servicebussen 848, som udskiftes med en eldreven bus. Sidst men ikke mindst resolutionen vedr. cykelstier, hvor der skal laves en undersøgelse af behov for og omkostninger til cykelstier på henholdsvis Viemosevej, Sommerfuglevej og Nørrevangen.

Vagn K. nævnte rundkørslen ved Korsdalsvej/Rødovreparkevej, hvor der er stor risiko for uheld for cyklisterne, da bilerne kører hurtigt. Han spurgte ind til, at der skal gøres noget ved det. Michel B. oplyste, at denne er med i budget 2020.

Jann L. nævnte udrulning af 40 km/ t hastighedszoner på villaveje og gav Schweizersalsvej som et eksempel, hvor der etableres fartdæmpende vejbumper til 40 km/t. Poul J. bekræftede Jann L. i, at denne sag er under udrulning.

Jann L. nævnte, at biltrafikken har været ensrettet på Rødovrevej på grund af gravearbejde i forbindelse med reovering af VEKS' fjernvarme og spurgte om dette skal fortsætte mod Jyllingevej. Poul J. oplyste, at dette er et stort projekt og vil fortsætte mod Jyllingevej og derefter hele vejen til Rødovre Parkvej. Poul J. tilføjede, at projektet udføres i små etaper, da problemet med ensretning er, at man ikke kan lade køer opstå med lysregulering tæt på et kryds.

Peter H. sagde, at når store projekter går i gang i kommunen så belaster man kloaksystemet, og der blev spurgt til, om der er planer for to-strengt system. Michel B. sagde, at det er der ikke, bl.a. fordi det er forbundet med meget høje omkostninger. Poul J. oplyste, at der forlanges forberedelse for separatkloakering ved udvikling af Bykernen, lige som der stilles krav om håndtering af vand på egen grund. Regnvand vil blive forsinket i Hovedstrøget (klimavej) og forventes at skulle ledes til Tårnvejsbassinet, som HOFOR forventer at ændre til et regnvandsbassin.

Ib A. nævnte, at der anlægges mere tæt belægning ved de nye byggeprojekter. Vagn M. nævnte nedsivning af regnvand via faskiner kan afhjælpe problemet. Johanne B. fortalte, at når der skal etableres en faskine til regnvand er det vigtigt at kende til jordbundens egenskab til nedsivning, og det er ikke altid helt enkelt. Jørgen M. nævnte Agenda 21-gruppens tidligere input om lavere bebyggelsesprocent.

2. Status på Planstrategi 2020 herunder tidsplan og høringsprocessen.

Poul J. startede med at sige at planstrategien kommer til hedde Rødovrestrategien. Den 29. oktober havde kommunalbestyrelsen temamøde om planstrategien, hvor bl.a. inputtene fra inddragelsesprocesserne (seance på Rødovredagen 7. september og cafédebat 17. september) blev præsenteret. Poul J. takkede for gode inputs fra Agenda 21-gruppen ved mødet.

Planstrategien har afsat i visionen "sammen om Rødovre" og bygger på de fem blade i bæredygtighedsblomsten samt otte verdensmål. Forslag til planstrategi forventes behandlet i december 2019, hvorefter den sendes i offentlig høring i 8 uger. Derefter forventes den vedtaget i juni 2020, og den endelige strategi offentliggøres i juli 2020.

3. Biodiversitet på kommunens grønne arealer især langs veje og i rabatter.

Poul J. sagde, at det ikke er helt simpelt at fremme biodiversitet i rabatter, midterheller mv. på vejarealerne dels af hensyn til trafikikkerheden, men også pga. omkostninger i forbindelse med omlægning og udskiftning af jord. Poul J. sagde, at biodiversitet er andet end planter og blomster, det er også forskellige dyrerarter og træsorter.

Det er et komplekst område, men det er noget Teknisk Forvaltning kommer til at arbejde mere med.

Vagn M. nævnte Vallensbæk/Ishøj Kommune som et godt eksempel, hvor de har opnået stor succes i forhold til at fremme biodiversiteten. Poul J. sagde, at vi kan kigge på det for at få inspiration.

Jørgen M. nævnte EU's 2020 biodiversitetsmålsætning herunder konvertering af 20 % af ubebyggede arealer til skovområder. Man skal lade være med at gøde disse arealer for at fremme biodiversiteten.

Jann L. nævnte Agenda 21-gruppen er i samarbejde med Park- og Naturafdelingen gået i gang med et forsøgsprojekt på op til 7 af kommunens skoler med opsætning af insekthoteller og udsåning af blomster, der skal tiltrække insekter. Forsøget er planlagt til at strække sig over 2-3 år. Det blev også nævnt, at der har været stor interesse fra borgene, da Agenda 21-gruppen deltog med en bod om biodiversitet ved Foreningsdagen i Rødovre Centrum.

4. Status på jordforurening i kommunen. Hvem er ansvarlig for oprensning?

Johanne B. uddelte ved mødet et kort med oversigt over forurenede grunde i kommunen. Begreberne V1 og V2 blev forklaret.

V1(blå): En ejendom kortlægges på vidensniveau 1 (V1), når man ved, at der har været aktiviteter på arealet som gør, at jorden kan være forurenede. Et eksempel er en fabrik, der har brugt kemikalier, som er skadelige for mennesker og grundvand.

V2(rød): En ejendom kortlægges på vidensniveau 2 (V2), når man på baggrund af en teknisk undersøgelse ved, at jorden er forurenede. Viser undersøgelsen, at kun en del af grunden er forurenede, er det kun den forurenede del der kortlægges.

Der er indtil videre kortlagt 155 ejendomme på Vidensniveau 1 (V1) og 466 ejendomme på Vidensniveau 2 (V2) i Rødovre Kommune. De fleste kortlagte ejendomme i Rødovre ligger i vores erhvervsområder, men også gamle lavtliggende områder som Damhusdalen og Viemosen er kortlagte, da de er fyldt op med forurenede opfyld (i 1920'erne og 1930'erne).

Johanne B. oplyste videre, at det er Region Hovedstaden, der er myndighed på området. De laver en samlet prioritering af oprydningen med hensyn til de forureninger, der udgør en trussel for grundvandet eller for indeklimaet, hvis der er tale om beboelse eller anden følsom anvendelse.

Når Region Hovedstaden har kortlagt grunden som V2 (forurenede), beder de ofte kommunen om at vurdere, om der er grundlag for at meddele påbud til pågældende eller tidligere ejer, som er ansvarlig for forurening. Kommunen har hjemmel til træffe en afgørelse om evt. påbud til den ansvarlige forurenede. Hvis der ikke kan findes en forurenede, er det Region Hovedstaden, der står for omkostninger til oprensningen.

Ellen J. spurgte til, hvad der gøres, hvis der konstateres noget akut forurening. Johanne B. fortalte, at miljøbeskyttelsesloven er bygget op på, at det er forurenede, der betaler, hvis der konstateres forurening. Hvis der sker en forurening i dag, er det pågældende grundejer, der påbydes af kommunen om undersøgelse og eventuelt oprydning.

Mogens B. nævnte sagen om Damhusdalen, der er et lavtliggende område, der tidligere er blevet brugt til opfyld. Mange grunde i Damhusdalen er kortlagt som forurenede. Johanne B. oplyste, at det er staten, der fastsætter grænseværdierne og ikke kommunerne. Michel B. tilføjede, at hele Rødovre Kommune er byzone og har overfladeforurening.

Vagn K. nævnte, at der er udtaget jordprøver fra samtlige institutioner fra 1990 mellem Roskildevej til Jyllingevej, hvor arealerne blev rensede efterfølgende, men så har man ikke hørt mere om det. Johanne B. oplyste, at der er udført nye undersøgelser på alle eksisterende daginstitutioner i 2008 og udarbejdet nye rapporter om det.

Ib A. spurgte, om man kan se hvilke stoffer, der er undersøgt for på de forskellige V2 kortlagte grunde. Johanne B. lovede at undersøge det.

De kortlagte grunde er offentligt tilgængelige og kan ses på miljøportalen/Danmarks arealinformation, <https://arealinformation.miljoportal.dk>. Her kan man udtrække en jordforureningsattest, hvor både kortlægning, nuancering af kortlægning og områdeklassificering kan ses. Det er ikke muligt at se hvilke stoffer, der er undersøgt/forurenede med

på de forskellige V2 kortlagte grunde. Undersøgelserapporter kan fås ved henvendelse til Region Hovedstaden eller til Miljø og Affald, hvis man ønsker yderligere oplysninger om en specifik ejendom.

Region Hovedstaden får hvert år statslige midler til oprensning af forurenede grunde. Midlerne er langt fra nok til oprensning af alle kendte forureninger. Regionen har ikke prioriteret midler til oprensninger i Rødovre, men der er pt. 4 aktive afværgeanlæg, hvorfra der oppumpes grundvand, for at forhindre spredning af forurening. Regionen er færdig med den historiske kortlægning i Rødovre, hvor der er gennemgået gamle kilder til forurening.

5. Skal der udarbejdes en ny rapport med registrering af flagermus?

Poul J. understregede, at flagermus hører under særligt beskyttede arter, derfor er vi nødt til at tage det med vores planlægning. Der kan godt laves en lokal kortlægning, men lige pt. er der ikke planer om at udarbejde en ny overordnet flagermusregistrering i kommunen.

6. Har Bykerne projektet tilstrækkelig antal ladestandere i tilfælde af øget mængde elbiler?

Lokalplanernes bestemmelser sikrer ladestandere på minimum 10 % af p-pladserne. Grundejere af de pågældende ejendomme har derudover fri mulighed for et etablere flere p-pladser med ladestandere.

Poul J. oplyste, at der ikke er efterspørgsel efter ladestandere i det offentlige rum, ligesom der har været i Københavns Kommune eller Frederiksberg Kommune. Der blev spurgt ind til om el-nettet kan trække det, eller om der skal lægges mere. Københavns Kommunes nye net oplever som sådan ingen problemer. Poul J. gav Bykernen som et eksempel og fortalte videre, at transformerstationen, der ligger ved siden af TF har fået ny transformer, som har nok kapacitet/ampere, der løber igennem Vestvolden og Knud Anchersvej.

Henning L. spurgte, om man ikke kunne have ladestandere til el-cykler i kommunen. Poul J. oplyste, at der er el-ladestandere til bycyklerne. De fik en god start i Rødovre, men desværre har de været udsat for hærværk, herunder indbyggede computerskærme og tablets, der er smadret. Poul J. tilføjede, at reparationerne er i gang, og der er strøm på standerne igen.

7. Orientering vedrørende plastik affald herunder hvor mange ton sorteres fra, hvor mange ton bliver genanvendt og hvor ender plastikken?

I udbudsmaterialet forud for den nuværende kontrakt var der sat krav til, at minimum 75 % af mængden af det leverede blandede plastaffald kan afsættes til genanvendelse eller til en yderligere sorteringsproces med henblik på genanvendelse. Endvidere var der krav om, at minimum 25 % af den totale mængde husstandsplast skal udsorteres i rene plasttyper som f.eks. HDPE, PET, PP og PS.

Vestforbrændings husstandsindsamlede plast bliver i den nuværende kontrakt afsat til sorterings- og oparbejdningsanlægget, ALBA, i Tyskland via indgået kontrakt med Danbørs. I den indgåede kontrakt er der garanteret, at minimum 78 % af mængden af det leverede blandede plastaffald afsættes til genanvendelse eller yderligere sortering/behandling med henblik på genanvendelse. Endvidere er der dokumenteret, at minimum 31 % af den totale mængde husstandsplast udsorteres i rene plasttyper. Poul J. fortalte kort om debat omkring kontrakten med Vestforbrænding, herunder manglende dokumentation, uklarhed over den faktiske genanvendelse hos ALBA. Han tilføjede, at der blev indsamlet 480 tons husstandsindsamlet plast i 2018 i Rødovre Kommune og mere end 31 % der er gået til genanvendelse. Problematikken ligger i, at de ikke kan dokumentere for den reelle genanvendelse af plasten, der afsættes til virksomhederne i andet led af oparbejdningskæden.

Det er vigtigt at huske, at de 22 %, der sorteres fra til forbrænding, hovedsageligt består af fejlsorteringer – altså affald, som ikke er plastik, men som borgerne alligevel har smidt i beholderen til plast. Så længe der ikke er en bedre sortering hos borgerne, er det ikke muligt at nedbringe den del.

Poul J. nævnte, at der også er gennemført sorteringsforsøg i Danmark, men udfordringen er, at der findes adskillige typer af plast med forskellige egenskaber, og hvis det skal genanvendes, er det vigtigt, at det ikke er blandet. Poul J. tilføjede, at man er nødt til at inddrage branchen, og få dem til at sætte krav om hvilken slags plast, der skal bruges til et bestemt produkt. Hvis det skal være helt korrekt, så skal man bruge en

bestemt type plast til et bestemt produkt for at få mest ud af sorteringen i efterfølgende proces. Dette er ikke altid nemt, da en lille fejl i sortering kan påvirke hele genanvendelsen. Poul J. understregede, at det nytter at sortere plastik affald.

Mogens B. spurgte til status omkring den nye aftale, som Vestforbrænding skal indgå og tilføjede, at forløbet med Alba har været utilfredsstillende indtil videre. Poul J. svarede, at der ikke er indgået en ny aftale endnu. Michel B. tilføjede, at kontrakten med Alba og Vestforbrænding fortsætter, indtil den udløber.

Poul J. fortalte om broen over Jyllingevej, at det er Naturstyrelsen, der er ansvarlig for projektet. Der har været udfordringer i forbindelse med ledningernes placering, men nu har HOFOR lavet nye geotekniske undersøgelser, og de installerer nye ledninger. Projektet går i gang i foråret og forventes at være færdig i 2020.

8. Orientering om Agenda 21 - gruppens aktiviteter v/Jann Larsen

Jann L. uddelte udkast til aktiviteter i Agenda 21-gruppen i 2020, som skal godkendes først ved kommende ordinære møde. Jann L. gennemgik kort nogle af aktiviteterne i gruppen som følgende:

- Ny plan om guidede ture kommer i december måned – bl.a. ”Lyslokning af insekter”, som er et nyt arrangement.
- Gruppen har haft en fugle- og flagermuskasse gruppe i 8 år, Bjørnebanden i 17 år, gruppen om naturformidling på Vestvolden i 7 år og biodiversitetsgruppen i ca. et år.
- Ny arbejdsgruppe dannet til at arbejde med emnet biodiversitet – etablering af bi- og insekthoteller på skoler – projektet er planlagt til at vare 2-3 år.
- Gruppens valgmøde afholdes i maj måned.
- Ekskursion med TMU foregår i maj måned.

Jann L. fortalte, at Agenda 21-gruppen består af 15 medlemmer. Jann L. nævnte sidst men ikke mindst Agenda 21-gruppens glæde ved samarbejdet med Teknisk Forvaltning og TMU i de sidste 20 år.

9. Eventuelt v/alle

- Der blev spurgt ind til, om man må bruge fortovet til oplag af byggematerialer ifm. byggeri. Poul J. oplyste, at det må man godt, hvilket selvfølgelig kræver en tilladelse fra Vej- og Trafikafdelingen ifølge vejlovgivningen. Jann L. nævnte grundejerforeningen i Nørregård, som har haft byggeri, og har sendt fakturaen vedrørende vedligeholdelse af fortovet til byggefirmaet.
- Ib H. nævnte, at i Frederiksberg Kommune opfordres alle grundejere til at undgå vejsalt og i stedet bruge alternativer som grus, kalksalpeter og urea. Han spurgte, om det er noget man også kan implementere i Rødovre Kommune. Poul J. oplyste, at vi anvender et andet tømiddel end vejsalt på klimaveje og understregede samtidig, at det er en dyr løsning. Teknisk Forvaltning er i gang med at udarbejde en indsatsplan for grundvandsbeskyttelse, og tanken er, at en af indsatserne kunne være, at det skal undersøges nærmere, om der kan anvendes andre tømidler end saltning på nogle områder.
- Teknisk Forvaltning blev opfordret til at vise, hvordan det går med sortering af pap. Poul J. fortalte, at de tre forsøgsordninger er evalueret i Teknik- og Miljøudvalget. Forsøget med pap var en succes, men Teknisk Forvaltning fandt dog ud af, at snavset/vådt pap ikke kan være med i pap-ordningen. Tøjindsamling forventes ligeledes at blive en succes. Der vil blive udarbejdet en informationsplan omkring de nye ordninger.
- Vagn M. oplyste, at når man går ind på selvbetjeningsløsningen for affald på kommunens hjemmeside, så findes adressen Hvidovrevej 24 ikke. Teknisk Forvaltning følger op på det.
Teknisk Forvaltning har undersøgt det, og adressen Hvidovrevej 24 findes. Det er vigtigt, at man vælger adressen ud fra de forslag, som rullemenuen kommer med. Ellers virker systemet ikke.

Næste møde afholdes en torsdag i maj måned 2020